

Сектор за међународне односе и протокол

Сектор за међународне односе и протокол

Број: 01,02,04/5,03/11-05-1-686/24

Сарајево, 20. 5. 2024.

ПАРЛАМЕНТАРНА СКУПШТИНА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ
SARAJEVO

PRIMLJENO: 17-07-2024			
Organizaciona jedinica	Klasifikaciona oznaka	Redni broj	Broj protok

IZVJEŠĆE

sa Seminara 2024. Posebne skupine za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a Rim, Republika Italija, 6. – 8. svibnja 2024.

Kemal Ademović, predsjedatelj Izaslanstva Parlamentarne skupštine BiH u Parlamentarnoj skupštini NATO-a, te zamjenici predsjedatelja Marina Pendeš i Obren Petrović sudjelovali su na Seminaru 2024. Posebne skupine za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a, u zajedničkoj organizaciji Parlamenta Republike Italije, Izaslanstva Parlamenta Republike Italije u PSNATO-u i PSNATO-a, a koji je održan od 6. do 8. svibnja 2024. u Rimu.

Na seminaru su se okupili mnogobrojni parlamentarci, stručni predavači, djelatnici akademske zajednice, vojne osobe i važni politički akteri iz relevantnih područja, a u središtu su bile teme geopolitičkih implikacija tekućih sukoba u regijama Bliskog istoka i Sjeverne Afrike (regija MENA) te, u vezi s tim, uloga Irana u regionalnim sukoba i prijetnja euroatlantskoj sigurnosti, kao i šire sigurnosne i diplomatske implikacije sukoba Izraela i Hamasa. Raspravljano je i o ulozi Rusije unutar regije MENA, posljedicama rata u Ukrajini, odnosima zemalja spomenute regije s NATO-om, izazovima migracija, klimatskih promjena i sigurnosti hrane.

Seminar je otvorio predsjedatelj Izaslanstva Parlamenta Republike Italije u PSNATO-u, Lorenzo Cesa, pozdravnim govorim u kojem je naglasio spomenute teme o kojima je raspravljano. Istaknuo je važnost Organizacije, suočavanja s dezinformacijama u današnjem vremenu, obrane vrijednosti NATO-a i njihovog promicanja poglavito u odnosu na mržnju i sukobe. Pina Picierno, dopredsjednica Europskog parlamenta, i Fernando Gutierrez, predsjedatelj Skupine, u svojim su govorima spomenuli i bitnu 75. godišnjicu te podsjetili na sve što ona podsjeća i obvezuje zemlje članice Organizacije. Nužnim je označen pronalazak zajedničkih rješenja i važnost ekonomskog i političkog nošenja s problemima s kojima se Organizacija susreće. Odlučno je pozdravljeno jačanje veza s Bliskim istokom, MENA-om i regijom Sahel. Izražena je želja za proširenjem sudjelovanja i djelovanja PSNATO-a na cijelu Afriku.

Sesiju o ulozi NATO-a i utjecaju sukoba na regiju MENA otvorio je admiral Cavo Dragone napomenom kako se Europa danas i u recentnoj prošlosti nosi s brojnim izazovima, od klasičnih sukoba na kopnu i moru preko hibridnog ratovanja, dezinformacija do kibernetičkih napada i ratovanja pod vodom. Iznimno važnim ocijenio je partnerstvo u proizvodnji opreme, ulaganje u

obrazovanje, istraživačke centre i prilagodbu načina razmišljanja i stavova promjenama tehnika ratovanja.

Tijekom predavanja i rasprave, sudionici su se dotaknuli pokušaja destabilizacije euroatlantske regije, a koji su dovedeni u vezu s događajima na istočnoj i južnoj obali. Osvrnuli su se na namjere Rusije, Irana te na politički program NR Kine kroz pokušaje kontroliranja svojeg izvoza.

Parlamentarci su problematizirali i pitanje migracija, jasnu korelaciju između toga i predviđene pobjede desničarskih stranaka na predstojećim izborima za Europski parlament, ali i problematiku militarizacije migranata. Pod povećalo je stavljeno što je i koliko Organizacija učinila po tom pitanju, ali je i propitkivana vrijednost sadašnjeg mehanizma te je li on problem isključivo NATO-a ili pak širi.

Zaključeno je kako je sudbina regije Sahela upravo u rukama zemalja članica Organizacije i kako se mora pospješiti sigurnosna ravnoteža u regiji i na cijelom kontinentu putem suradnje. Naglašena je važnost održavanja mira i sigurnosne situacije na Mediteranu i indicija potencijalnog sukoba koja se ogleda u velikoj prisutnosti ruske flote.

Gudio Crosetto, ministar obrane Republike Italije, današnju je situaciju ocijenio jedinstvenom u povijesti NATO-a, apostrofirajući mogućnost hibridnog ratovanja putem ekonomije u obliku različitih monopola. Izrazio je i konsterniranost praksom nevažnja međunarodnog prava za najveće države u vrijeme sukoba.

U više navrata, kako u raspravi parlamentaraca, tako i panelista, naglašena je opasnost od snage Irana i utjecaja na Bliskom istoku.

Dopredsjednik EPP-a i član Pododbora za sigurnost i obranu Europskog parlamenta, Arnaud Danjean spomenuo je neriješeni problem džihadista u regijama koje su tema Seminara, ali i naglasio postignute rezultate u Nigeru i Burkini Faso.

Parlamentarci su se dotaknuli predstojećih izbora u Sjedinjenim Američkim Državama, dijelom istaknuli zabrinutost možebitnom pobjedom Donalda Trumpa zbog njegovih stavova o NATO-u u prethodnom mandatu, ali u konačnici i zaključili da je snaga i jedinstvo Organizacije nadmoćnija u odnosu na eventualne probleme s kojima se „iznutra“ može susresti.

Naglasak je stavljen na povećani kineski utjecaj u Zaljevu i regiji MENA, i to strateški u energetske sektoru, poglavito u obnovljivim izvorima energije, na području razvoja umjetne inteligencije i povećanjem prodaje goriva u kineskoj valuti. Važnom je ocijenjena uloga Izraela u kinesko-američkom odnosu, ali i drugih „manjih“ zemalja Bliskog istoka.

Drugi dan Seminara otvorio je Lorenzo Fofana, predsjedatelj Zastupničkog doma Parlamenta Italije, uvodnim riječima o počecima NATO-a, napretku koji je postignut u susret 75. godišnjici te svim izazovima s kojima se nose u obliku sukoba u regiji Organizacije.

Teme posljednjeg dana usmjerile su raspravu na problematiku fosilnih goriva, litija, klimatskih promjena, probleme po pitanju vode i hrane. Nužno je okretanje novim izvorima goriva i smanjenju energetske ovisnosti o jednom izvoru, a na što zemlje Europske unije, ocijenjeno je, za sada uspješno odgovaraju. Fokus je također prebačen na povećanje proizvodnje energije, a

istovremeno uz racionalizaciju potrošnje. Naglašena je i važnost izbornih godina u zemljama NATO-a kao i Europskoj uniji.

Istaknuta je važnost vodika kao izvora energije te da bi njegova dostupnost trebala biti ravnomjerno podijeljena između zemalja Europe i Afrike. Na postavljeno pitanje o ovisnosti u tom pogledu o zemljama iz nestabilne regije, parlamentarci zemalja regije MENA, gosti događaja, a poglavito Alžirci, zauzeli su svoje čvrsto opredjeljenje prema sigurnosti Europe u tom segmentu i podsjetili na to kako, unatoč poteškoćama u području sigurnosti, naš kontinent nikada nije bio uvjetovan. Postavljeno je pitanje veće izgradnje nuklearnih postrojenja u Europi, uranija u Kanadi te iskoristivosti solarnih panela na području kontinenta, a što bi označilo nabavljanje energenata iz zemalja u obitelji NATO-a, što je strateški važan element u današnje vrijeme.

Na marginama Seminara, drugog i posljednjeg dana, Izaslanstvo PSBiH u PSNATO-u održalo je bilateralni sastanak s Izaslanstvom zemlje suorganizatora i domaćina događaja, Republike Italije.

Uz zahvalu domaćinu, apostrofirana je prepoznata potpora ministra vanjskih poslova Antonia Tajanija Bosni i Hercegovini u procesu pristupanja Europskoj uniji. Nedavno usvojeni Plan rasta EU za Zapadni Balkan bit će značajna potpora našoj i zemljama regije te doprinijeti nastavku reformi k članstvu. U vezi s pitanjem euroatlantskih integracija BiH, predsjedatelj Izaslanstva informirao je domaćine o čvrstom opredjeljenju znatnog broja vladajućih stranaka za članstvom u NATO-u, o čemu, kako je kazao, ne postoji potpuni politički konsenzus unutar BiH.

Zahvaljujući se na dolasku i sudjelovanju članova Izaslanstva PSBiH u PSNATO-u na seminaru, predsjedatelj Izaslanstva Parlamenta Republike Italije u PSNATO-u Lorenzo Cesa naglasio je da je Italija uvijek snažno podržavala Bosnu i Hercegovinu te će to činiti i u budućnosti, na putu BiH k članstvu u EU. Članica Izaslanstva Parlamenta Republike Italije u PSNATO-a Maria Domenica Castellone također je izrazila zadovoljstvo nazočnošću članova Izaslanstva PSBiH na seminaru Posebne skupine za Mediteran i Bliski istok PSNATO-a, pohvalivši reforme koje je BiH provela u proteklom razdoblju, nakon dobivanja statusa kandidatkinje za članstvo u EU. Ocijenila je kako postoji mogućnost unaprjeđenja suradnje BiH i Italije u mnogim područjima, posebno u obrazovanju, koje je označila kao temelj otvorenog europskog kontinenta i budućih generacija u Europi.

Razgovarano je i o sukobu Izraela i Palestine, a sugovornici su se suglasili da ovaj sukob treba što prije okončati kako bi se izbjegle dodatne žrtve. U vezi s tim, istaknuta je zajednička posvećenost članova obaju izaslanstava izgradnji i očuvanju mira, što je, kako je kazano, jedan od ključnih postulata i ciljeva NATO-a.

Predsjedatelj i zamjenici predsjedatelja Izaslanstva posjetili su veleposlanstva BiH u Republici Italiji i pri Svetoj Stolici te tom prilikom održali sastanak s veleposlanicom Amirom Arifović Harms i veleposlanikom Igorom Žontarom, a na kojem su potonji predstavili situaciju u veleposlanstvima, diplomatsko-konzularnoj mreži te njihove brojne aktivnosti u Republici Italiji i pri Svetoj Stolici.

Uz zahvalu za pruženu potporu prilikom boravka u Rimu, članovi Izaslanstva PSBiH u PSNATO-u poblizje su upoznali veleposlanike s aktivnostima Izaslanstva unutar PSNATO-a, kao i s napretkom Bosne i Hercegovine na putu k Europskoj uniji, s osvrtom na političku situaciju u izbornoj godini.

Izvješće pripremio:

Tajnik Izaslanstva
PSBiH u PSNATO-a

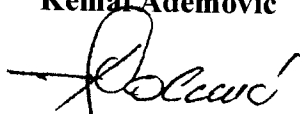

Teo Rogić

Izvješće odobrili:

Predsjedatelj
Izaslanstva PSBiH u PSNATO-a

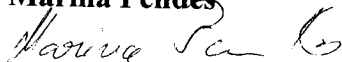
Kemal Ademović

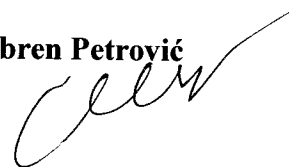
Prva zamjenica predsjedatelja
Izaslanstva PSBiH u PSNATO-a

Drugi zamjenik predsjedatelja
Izaslanstva PSBiH u PSNATO-a

Marina Pendeš

Obren Petrović

Dostaviti:

- Kolegiju Doma naroda Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Zastupničkog doma Parlamentarne skupštine BiH
- Kolegiju Tajništva Parlamentarne skupštine BiH
- članovima Izaslanstva PSBiH u PSNATO-a
- Povjerenstvu za vanjske poslove Zastupničkog doma PSBiH
- Povjerenstvu za vanjsku i trgovinsku politiku, carine, promet i veze Doma naroda PSBiH
- Sektoru za odnose s javnošću
- a/a